

7 | 2020 – 16. listopadu 2020

elektronický zpravodaj
Skupiny ČEZ pro region
Jaderné elektrárny Dukovany

@INFO

Bezemisní elektřinu vyrábíme v Dukovanech už 35 let

Trvalý provoz prvního bloku Jaderné elektrárny Dukovany, který významně posílil stabilitu energetické soustavy a soběstačnost České republiky na další desítky let, začal před 35 lety, 3. listopadu 1985.

V průběhu následujících dvou let zde energetici zprovoznili další tři výrobní bloky. Od té doby dukovanská elektrárna vyrobila přes 460 milionů megawatthodin elektrické energie, která by stačila na téměř 8 let celkové spotřeby celé České republiky. Díky ní také nemuselo být spáleno 460 milionů tun uhlí a do ovzduší vypuštěno stejné množství oxidu uhličitého. Pokračovat by měla nejméně dalších 25 let.

Historie tehdy největší elektrárny u nás a současně první jaderné elektrárny na českém území se začala psát již před 50 lety. Její výstavba začala na pomezí jižní Moravy a Vysočiny už v roce 1978. Postupně zde vyrostly čtyři výrobní bloky, osm chladicích věží a desítky dalších budov. Standardní trvalý provoz Jaderné elektrárny Dukovany začal 3. listopadu 1985 po úspěšném ukončení půlročního zkušebního provozu prvního výrobního bloku.

Během uplynulých 35 let prošla celá elektrárna řadou modernizačních etap. Už na první pohled je vidět, že v elektrárně od dokončení posledního bloku vyrostly některé nové budovy a objekty, a při pohledu z blízka jde o téměř novou elektrárnu.

Do zvyšování bezpečnosti, spolehlivosti a modernizace Dukovan investoval ČEZ od začátku provozu desítky miliard korun. **Původně instalovaný výkon 1760 MW energetici díky využití projektových rezerv a modernizaci zařízení zvýšili na současných 2040 MW.** Ročně tak elektrárna vyrobí přes 14 000 000 MWh elektrické energie a dlouhodobě pokrývá přes 20 % spotřeby České republiky.

Výrazný posun zaznamenala od zahájení provozu ve srovnání s dnešním způsobem také oblast informovanosti a spolupráce s regionem. Dříve utajovaný a střežený objekt dnes pravidelně informuje o dění v elektrárně a jejím provozu, tento elektronický

zpravodaj @INFO je toho důkazem ☺.

Od roku 1994 je zde pro laickou i odbornou veřejnost otevřeno informační centrum, které navštívilo již přes 735 tisíc domácích i zahraničních zájemců. Od téhož roku vychází i časopis Zpravodaj JE Dukovany distribuovaný do všech domácností v regionu elektrárny.

Dnes je elektrárna také jedním z nejvýznamnějších zaměstnavatelů regionu, který vytváří přes 3 tisíce přímých pracovních míst a sekundárně ovlivňuje vznik další až 30 tisíc pracovních pozic.

Výroba elektrické energie v JE Dukovany

Od začátku roku 2020

12 781 664 MWh

Od počátku provozu v roce 1985

460 666 541 MWh

Letos mají důvod k oslavám i v Temelíně. V neděli 11. října uplynulo 20 let od startu reaktoru prvního bloku Jaderné elektrárny Temelín, dalším milníkem je 21. prosinec, kdy Temelín v roce 2000 poprvé dodal první bezemisní elektřinu do elektrizační soustavy.

Aktuálně z elektrárny

Aktuálně vyrábí a elektrickou energii do sítě dodávají dva ze čtyř výrobních bloků JE Dukovany, a to výrobní blok č. 3 a 4.

Na bloku č. 2 finišují poslední práce v rámci odstávky pro výměnu paliva a provedení mnoha kontrol a realizaci naplánovaných technických a investičních akcí. Energetiky ještě před připojením 2. bloku k přenosové síti čeká řada testů a zkoušek k prokazování technického stavu pro jeho další bezpečný provoz v následujících jedenácti měsících do další výměny paliva. Kvůli koronaviru patřila tato odstávka mezi nejnáročnější v historii. Už i tak přísný režim doplnilo například měření teploty, dezinfekce a odstupy. Hlavní komplikace ale spočívaly v ochranných opatřeních pro zahraniční dodavatele či předávání prací „na dálku“. Hlavní část prací se totiž časově shodovala s nejnáročnějším obdobím zvládnutí celosvětové pandemie.

Odstávka pro výměnu paliva začala o tomto víkendu i na bloku č. 1, několikadenní souběh odstávek tak energetici využijí k údržbě chladicích věží a zařízení společného pro první dvojblok. Kromě výměny části paliva v reaktoru prvního bloku jsou v plánu kontroly těsnosti parogenerátorů a kompenzátoru objemu, provedení repase rychločinných armatur, nebo třeba revize a demontáž nízkotlakých dílů parních turbín. Časově nejnáročnější plánovanou činností je preventivní výměna ucpávkových systémů u všech šesti cirkulačních čerpadel, která zajišťují oběh vody v primárním okruhu a odvádí teplo vznikající při řízené štěpné řetězové reakci v aktivní zóně reaktoru. Energetici tak budou v Dukovanech v plném nasazení i přes Vánoce.

Kontrola barbotážních věží

V rámci pravidelných odstávek pro výměnu paliva energetici JE Dukovany provádí tisíce kontrol zařízení a komponent. Jednou z nich je i kontrola těsnosti a funkčnosti tzv. barbotážních věží, které jsou důležitým pasivním bezpečnostním zařízením. Jejich úkolem je snížení případného přetlaku v hermeticky těsných prostorách bloku z kondenzováním páry, která se při průchodu přes vodní žlaby ochlazuje, kondenzuje a snižuje svůj objem. Systém funguje i obráceně, a to při vyrovnání případného podtlaku v boxu.

„Vstup do barbotážních věží není z důvodu narušení jeho funkčnosti za provozu bloku možný. Pokud by se vyskytla nějaká porucha, musíme blok odstavit a závadu odstranit. Proto musíme během odstávky vše důkladně zkontrolovat, odstranit případné netěsnosti a vše ještě před samotným spuštěním otestovat,“ vysvětluje Miroslav Coufal, vedoucí údržby primární části elektrárny.

Jaderné elektrárny pro zajištění bezpečného a spolehlivého provozu využívají tzv. aktivní a pasivní bezpečnostní prvky a systémy. Pasivní bezpečnostní systémy, jako jsou právě barbotážní věže, fungují na základě fyzikálních principů bez potřeby napájení elektrickou energií. Aktivní prvky, měřicí a ovládací systémy, pohony čerpadel, armatur apod., potřebují pro svoji činnost elektrickou energii a jsou 200% a vícekrát zálohovány. To je také důvodem, proč je přímo na Jaderné elektrárně Dukovany celkem 19 dieselgenerátorů schopných napájet zařízení důležitá z pohledu jaderné bezpečnosti.

Nové parkoviště s FVE roste před očima

Výstavba fotovoltaické elektrárny a současně tří stovek nových parkovacích míst pokračuje od zahájení prvních prací koncem srpna rychlým tempem.

Nová elektrárna s výkonem 820 kW nezabere žádnou ornou půdu, efektivně se využije parkovací plocha, která současně přinese zlepšení dopravní situace v okolí elektrárny. Ve srovnání s jednostrannými typy totiž spodní plochy nových panelů umí využívat např. i efekt odrazu slunečního záření. Právě tento typ bude v sestavě 2600 panelů právě budované fotovoltaické elektrárny na zastřešeném parkovišti Jaderné elektrárny Dukovany. Spodní plochy budou navíc těžit z efektu odrazu

světla od zaparkovaných aut. Dosud běžně užívané typy fotovoltaických panelů na většině stávajících elektráren sestávají z jednostranných zařízení o účinnosti cca 13%. Nové fotovoltaické elektrárny s panely o účinnosti až 18% tak umí dosahovat stejného výkonu při záboru mnohem menší plochy.

Partnerství ČEZ a Rolls-Royce

Společnosti ČEZ a britská Rolls-Royce podepsaly dohodu o porozumění (Memorandum of Understanding) v oblasti malých modulárních reaktorů. Podobné dohody už česká energetická firma uzavřela i se společnostmi NuScale a GE Hitachi. Firmy budou sdílet technické poznatky a detailně posoudí možnost uplatnění těchto jaderných zařízení v České republice. Malé modulární reaktory jsou relativně malé, snadněji přepravitelné a vysoce bezpečné energetické zdroje o výkonu desítek, maximálně nižších stovek megawattů. Výhodou je jejich předpokládaná sériová výroba a montáž přímo ve výrobních závodech. Zároveň je možné soustředit větší počet modulů v jedné lokalitě.

„Přestože intenzivně pracujeme na novém jaderném bloku v Dukovanech, zapojujeme se do těchto projektů s ohledem na další rozvoj jaderné energetiky, jejíž pozice v energetickém mixu naší společnosti bude dál růst,“ vysvětluje člen představenstva a ředitel divize jaderná energetika ČEZ Bohdan Zronek.

Společnost ČEZ se výzkumem a vývojem v oblasti jaderné energetiky se zabývá především prostřednictvím své dceřiné firmy ÚJV Řež, respektive Centra výzkumu Řež.

Seminář OBK při JE Dukovany, letos online

Technicky a organizačně náročný, ale obsahově velmi hodnotný byl letošní seminář Občanské bezpečnostní komise při JE Dukovany. S ohledem na epidemiologickou situaci a nastavená opatření nemohl být tento ročník uspořádán klasickou prezenční formou, s možností vzájemné diskuse a setkání zástupců provozovatele elektrárny, dozorných orgánů a zástupců veřejnosti. Proto OBK vyřešila tuto situaci vysláním semináře online, který zájemci sledovali ve čtvrtek 5. listopadu na internetu. Příležitost seznámit se s informacemi k provozu čtyř dukovanských bloků a stavem uložistiště středně a nízko radioaktivního odpadu využilo kolem 150 zastupitelů obcí v okolí dukovanské elektrárny, místních průmyslníků i dalších zájemců o jadernou energetiku. Program konference byl rozdělen na tři bloky. V prvním bloku zazněly informace

o provozu Jaderné elektrárny Dukovany a uložistiště radioaktivních odpadů za uplynulé období. Ve druhém bloku byl představen projekt zajištění dlouhodobého provozu bloků JE Dukovany. V rámci třetího bloku zástupci ČEZ seznámili posluchače s aktuálním stavem a blížícími se milníky přípravy nového jaderného zdroje.

Místem konání semináře byl jeden z nově vybudovaných sálů hotelu Zámek Valeč, který se tentokrát, ale jen dočasně, proměnil na vysílací studio, s režii, kamerou, střihem, a také potřebným zařízením k propojení prezentujících účastníků, některé z místa studia, další vzdáleně z Prahy nebo z Temelína. Vysoký počet přihlášených posluchačů opět potvrdil dlouhodobý zájem obyvatel regionu o dění v elektrárně i o informace a pohled Občanské bezpečnostní komise, jejímiž zřizovateli jsou sdružení obcí kolem elektrárny Energoregion 2020 a Ekoregion 5.

Více se k tématům semináře i další činnosti OBK dočtete na www.obkjedu.cz

Skupina ČEZ za první tři čtvrtletí vydělala 13,6 mld. Kč

Provozní zisk před odpisy (EBITDA) Skupiny ČEZ dosáhl za první tři čtvrtletí 50,9 mld. Kč a meziročně vzrostl o 14 %. Zvýšení zisku je způsobeno zejména růstem realizačních cen vyrobené elektřiny v ČR díky víceletému předprodeji na velkoobchodním trhu a stabilnímu bezpečnému provozu jaderných zdrojů. Čistý zisk dosáhl hodnoty 13,6 mld. Kč. Po očištění o mimořádné nepeněžní vlivy však meziročně vzrostl o 27 % a ukazatel čistý zisk očištěný, relevantní pro dividendovou politiku společnosti, dosáhl úrovně 18,7 mld. Kč. Obdobným tempem o 28 % vzrostlo provozní cash-flow na úroveň 52 mld. Kč. Za celý rok 2020 očekává Skupina ČEZ EBITDA na úrovni 64 mld. Kč, přičemž aktuální odhad celkového negativního dopadu COVID-19 činí přibližně 3 mld. Kč.

Hospodářské výsledky za tři čtvrtletí a očekávané celoroční výsledky potvrzují, že Skupina ČEZ je nadále stabilní hospodářský subjekt, který dává jistotu akcionářům, obchodním partnerům a dodavatelům i v době ekonomických propadů.

Nadace ČEZ pomáhá

■ ČEZ prostřednictvím své nadace dlouhodobě podporuje třebečskou nemocnici a pomáhá s nákupy moderního zařízení pro její pacienty nejen z Kraje Vysočina. Kromě pořízení ultrazvuku pro neurologii nebo laparoskopické věže pro urologii Nadace ČEZ podpořila částkou 450 tisíc korun i nákup 3 přístrojů, které usnadňují dýchání pacientů.

Ultrazvuk na neurologickém oddělení zajišťuje diagnostiku tepen v mozku v akutních i v chronických fázích, laparoskopická věž na urologii zase zjišťuje přítomnost kamenů v močových cestách a pomáhá je odstraňovat. Nové přístroje AIRVO 2, které pomáhají s dýcháním pacientů, jsou obzvláště v této době velice potřebné a důležité.

■ Téměř tři desítky krásných národních lip vysázeli díky finanční pomoci z grantového řízení Nadace ČEZ v Miroslavi. I když se Miroslavští těšili na společnou výsadbu, s ohledem na stávající opatření to však nebylo možné. Výsadbové práce provedli pracovníci města, odborný dohled nad výsadbou garantoval autorizovaný krajinářský architekt Jaroslav Krejčí.

■ Kvůli vládním opatřením nemohli společně sázet ani občané Jezeřan-Maršovic, proto do země vysadila 15 javorů zahradnická firma. Javor mlec doplnila linie keřů složená z ptačího zobu, svídy, zimolezu, brslenu a hlohu v celkovém počtu 200 kusů. Oba projekty výsadby byly podpořeny prostřednictvím nadačního grantu s názvem „Stromy“.

